

Мслай Д. О., студентка
Хавкіна О. М., к. філол. н., доц.
Запорізький національний технічний університет

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ СФЕРИ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасний стан англійської мови позначається так званим «неологічним бумом». Буквально щодня з'являються нові слова; це, у свою чергу, викликає необхідність їх фіксування і пояснення, що сприяє швидкому розвитку особливої галузі лексикології – неології (науки про неологізми). Неологічною лексикою активно поповнюються практично всі сфери людської діяльності, в тому числі галузь комп'ютерних технологій.

Зазвичай процес перекладу англійських неологізмів українською відбувається у два етапи: 1) з'ясування семантики неологізму (перекладач або звертається до останніх видань англійських тлумачних чи енциклопедичних словників, або з'ясовує значення нового слова, зважаючи на його структуру і контекст); 2) власне переклад (передача) засобами української мови.

Передача неологічних терміноодиниць галузі ІТ-технологій українською мовою відбувається із застосуванням таких способів перекладу: транскрибування і транслітерування (*selfie* – селфі, *crack* – крек (маленька незаконна комп'ютерна програма, призначена для того,

щоби якимсь чином обдурити іншу програму, начебто зареєструвавши її), калькування (*self-loading* – самозавантаження), пермутації (*target search* – пошук цілі), описового перекладу (*outernet* – традиційні засоби масової інформації, *pancake people* – покоління активних інтернет-користувачів, які на перший погляд знають багато, але насправді все їх знання досить поверхневі) та інших способів перекладу.

У сучасній англійській мові нерідко поєднуються описовий переклад з іншими способами передачі неолоксими (транскрипції, транслітерації або калькування). Один раз пояснивши значення лексичної одиниці, перекладач надалі може застосовувати транскрипцію або кальку, зміст яких вже зрозумілий читачеві. Приклади поєднання описового методу з транслітерацією та транскрипцією: *hackerazzi* – хакерації (людина, яка зламує електронну пошту знаменитостей, їх рахунки для отримання певних даних з комп'ютера); поєднання описового методу з калькуванням: *word of mouse* – слово миші (інформація, поширена через чати і блоги).

Останнім часом набуває популярності спосіб прямого включення, при якому англійське слово використовується у своїй оригінальній формі. До нього звертаються, коли жоден з вищезазначених методів не передає значення поняття, що перекладається: *iPad*, *iPod*, *Apple*. Частим також є такий переклад двокомпонентних термінів, коли перша частина подається англійською мовою, а друга частина – українською мовою (*web-сторінка*).

Жоден з проаналізованих методів перекладу не є універсальним та самостійним та не забезпечує абсолютно адекватної передачі інформації цільовою мовою. Під час здійснення перекладу фахівцю необхідно враховувати, до якого типу слів належить неологічна лексема та контекст, в якому дане слово використовується, для того, щоб найбільш точно передати зміст перекладуваного неологізму, водночас зберегти його стилістичні та емоційні характеристики та зробити адекватний переклад.

Література

1. Данкевич Т. Переклад авторських неологізмів в англійській мові // Мова і культура. 2014. Вип. 17. Т. 3. С. 341-346.
2. Драбов Н. До питання перекладу англійських неологізмів // Актуальні питання гуманітарних наук. 2015. Вип. 13. С. 176-181.
3. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). М. : Высшая школа, 1990. 253 с.